

**Satakieli-
kuukausi**

2020-2022

Satakieli soimaan kautta Suomen

HANKKEEN TOIMINTASUUNNITELMA

1.1.2020-31.12.2022

*Helsingin kaupunginkirjaston Monikielisen kirjaston
apurahahakemus Koneen säätiölle*

SISÄLLYSLUETTELO

Contents

1	Satakieli soimaan kautta Suomen –hankkeesta	1
2	Taustaa	1
2.1	Monikielisen kirjaston toiminta.....	1
2.2	Vieraskielinen väestö Suomessa.....	2
3	Hankkeen tavoitteet.....	2
4	Toimenpiteet: miten Satakieli saadaan soimaan kautta Suomen kolmessa vuodessa 2020-2022	3
5	Talous	5
6	Satakieli soimaan kautta Suomen –hankkeen tulokset.....	6
7	Yhteystiedot	6

1 Satakieli soimaan kautta Suomen –hankkeesta

Monikielinen kirjasto hakee avustusta äidinkieltä ja monikielisyttä esille tuovan vuotuisen Satakielikuukauden (21.2.-21.3.) koordinoimiseen ja sen laajentamiseen valtakunnalliseksi, erityisesti kirjastojen kautta. Tavoitteena on myös kehittää monikielisyttä tukevia palveluita, työkaluja ja tapahtumia, joita levitetään taide- ja kulttuurilaitoksiin, kirjastoihin, kasvatukseen ja koulutukseen, järjestöille ja yhdistyksille. Satakielikuukausi on kaikenikäisille tarkoitettu tapahtumakokonaisuus, joka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet myös osallisuuden, kulttuurien välisen vuorovaikutuksen ja kotouttamisen edistämiseen.

2 Taustaa

Äidinkieltä, monikielisyttä ja kielellistä moninaisuutta juhlistavaa Satakielikuukautta vietettiin tänä vuonna viidettä kertaa. Ks. <https://satakielikuukausi.org/> ja <https://www.facebook.com/satakielikuukausi>. Kulttuurikeskuksiin, kirjastoihin, kouluihin ja koteihin levittäytyvä verkostofestivaali alkaa Kansainvälisenä äidinkielen päivänä 21.2. ja päättyy Maailman runouden päivään ja Maailman rasminvastaiseen päivään 21.3. Satakielikuukausi haastaa tarkastelemaan äidinkielen ja kielten merkitystä taiteen, kohtaamisten ja yhdessä tekemisen kautta. Festivaalia on 2017 alkaen vietetty myös muissa Pohjoismaissa nimellä Multilingual Month. <https://multilingualmonth.org/>. Monikielisyyskuukauden aihepiiriin lukeutuu tapahtumia, hankkeita, uutisia ja blogi, jotka käsittelevät tavalla tai toisella kielellistä moninaisuutta tai jotka toteutetaan Pohjoismaissa ei-valtakielillä.

Tähän asti tapahtumakokonaisuutta on koordinoitunut [Kulttuuria kaikille -palvelu](#) yhdessä Helsingin kaupungin [kulttuurikeskus Caisan](#), Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja [Monikielisen kirjaston](#) kanssa. Vähentyneiden resurssien vuoksi Kulttuuria kaikille -palvelu ei enää koordinoi Satakielikuukautteen liittyviä tehtäviä, joten koordinoituvastuu siirtyy nyt Monikieliselle kirjastolle.

2.1 Monikielisen kirjaston toiminta

Monikielinen kirjasto on Opetus- ja kulttuuriministeriön Helsingin kaupunginkirjastolle myöntämä erityistehtävä. Monikielisen kirjaston tehtävänä on Suomessa asuvan vieraskielisen väestön kirjastopalvelujen tukeminen, yhteyksien solmiminen koti- ja ulkomaisiin yhteistyötahoihin, tiedotus ja neuvonta sekä aineiston hankinta yhteiskäyttöön sellaisilla kielillä, jotka meillä ovat harvinaisia ja joiden käyttäjiä Suomessa on vähän. Päävastuu ulkomaalaisväestön yleisistä kirjastopalveluista on edelleen kunnilla.” (OPM kirje 12.1.1995, päätös 27/650/94). Monikielisen kirjaston tehtävien hoito on integroitu Helsingin kaupunginkirjaston toimintaan.

Monikielisellä kirjastolla on aineistoja 80 kielellä niin lapsille, nuorille kuin aikuisillekin. Kokoelmia lähetetään maksutta kirjastoihin kaikkialle Suomessa. Monikielinen kirjasto on asiakkaan lähikirjasto asuipa hän missä päin Suomea tahansa.

Monikielisen kirjaton OKM:ltä saatuun vuosittaiseen avustukseen ei kuulu erillisiä isoja hankkeita tai projekteja, esim. tapahtumatuotantoon.

Lisätietoa Monikielisestä kirjastosta löytyy täältä:

www.helmet.fi/monikielinenkirjasto

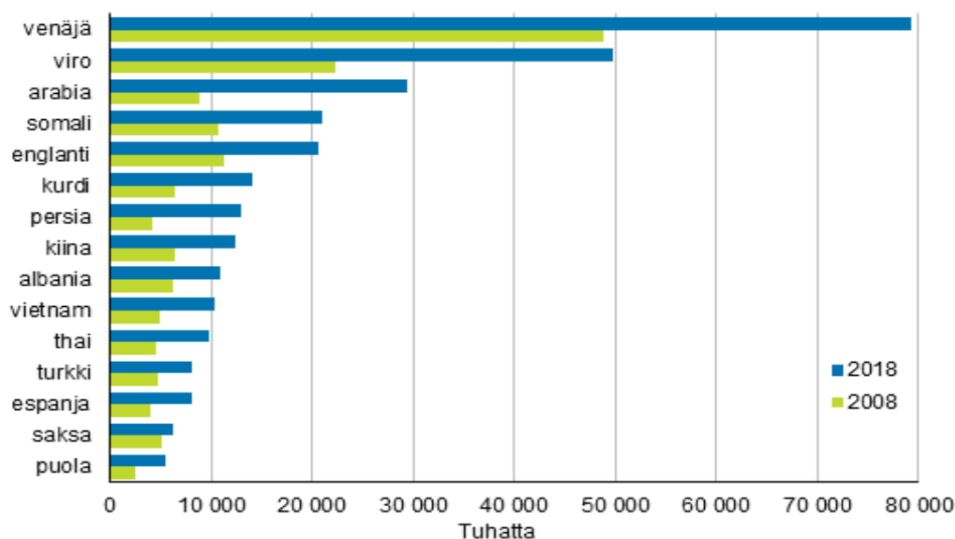
www.kirjastot.fi/monikielinen-kirjasto,

www.facebook.com/monikielinenkirjasto

2.2 Vieraskielinen väestö Suomessa

Suomessa asui vakituisesti vuoden 2018 lopussa 392 000 äidinkieleltään vieraskielistä eli henkilöä, jonka äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Vieraskielisten osuus koko väestöstä on nyt noin seitsemän prosenttia. Suurimmat vieraskielisten ryhmät ovat venäjää, viroa, arabiaa, somalia ja englantia puhuvat (Lähde: Tilastokeskus).

Kuva 1: Suomen suurimmat vieraskieliset ryhmät 2008 ja 2018

Lähde: *Tilastokeskus, Väestörakenne*

Kaiken kaikkiaan Suomessa puhutaan ainakin yli 160 eri äidinkieltä. Fred Karlssonin mukaan Suomessa saattaa kieliä olla jopa 500 (Suomen kielet 1917- 2017

[https://suomenkielet100.fi/book/DataBaseReader_DK.aspx?DBId=suomi100#SUOMEN\(20\)KIELET\(20\)1917\(2013\)2017](https://suomenkielet100.fi/book/DataBaseReader_DK.aspx?DBId=suomi100#SUOMEN(20)KIELET(20)1917(2013)2017)). Jokaisella on oikeus omaan äidinkieleen. Oma äidinkieltä ja uuden kotimaan kieltä voidaan

tukea samanaikaisesti. Kasvatuksessa ja koulutuksessa on havaittu, että kieli- ja kulttuuritietoinen opetus voi parhaimmalla tapauksella ehkäistä syrjäytymistä, edistää tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä ja sosiaalisesti kestävä kehitystä.

3 Hankkeen tavoitteet

Satakieli soimaan kautta Suomen -hankkeessa halutaan laajentaa teemakuukausi koko valtakunnan kattavaksi. Satakielikuu tulee olemaan edelleen säännöllinen vuosittainen tapahtuma, jonka siipien

suojassa kaikki mukaan tulevat kumppanit saavat tilaisuuden nostaa esille oman äidinkielen, monikielisyyden ja kielellisen moninaisuuden teemoja sekä kirjallisuuden ja muiden taiteen alojen moniäänisyyttä.

Tähän päästään vahvistamalla Satakielikuukauden viestinnällistä näkyvyyttä kehittämällä ja ylläpitämällä teemakuukauden verkkosivuja ja sosiaalisen median kanavia sekä tuottamalla Satakielikuukautta koskevaa markkinointimateriaalia. Satakielikuukauden nykyiset verkkosivut uudistetaan ja ylläpito taataan. Käynnistetään viestintäkampanjoita, joiden avulla levitetään tietoa Satakielikuukaudesta, oman äidinkielen tärkeydestä, monikielisyydestä ja kielellisestä moninaisuudesta. Myös kumppanuusverkostoa laajennetaan siten, että mahdollisimman monet kielet ovat esillä Satakielikuukauden tapahtumissa.

4 Toimenpiteet: miten Satakieli saadaan soimaan kautta Suomen kolmessa vuodessa 2020-2022

Satakieli tulee soimaan alla olevien toimenpiteiden tuloksena:

1. Hankkeeseen palkataan pedagogisesti tai viestintään suuntautunut, innostunut ja innostava, kokoaikainen projektityöntekijä.
2. Satakielikuukauden verkkosivusto <https://satakielikuukausi.org/> tulee suunnitella uudestaan ja päivittää. Satakielikuukauden 21.2-21.3. tapahtumien ilmoittaminen tulee tehdä tapahtumanjärjestäjille helppokäyttöiseksi ja tapahtumien koordinoinnin kannalta järkeväksi. Verkkosivujen ylläpito voidaan toteuttaa ostopalveluna ainakin hankkeen ajan. Tavoitteena on luoda itseohjautuva yhteisesti päivitettävä tapahtumarekisteri.
3. Satakielikuukauden painetun markkinointimateriaalin suunnitellaan ja tuotetaan uudestaan.
 - a. Satakielikuukausi- esitteitä ja -kortteja
 - b. Satakielikuukauden tukimateriaalit tapahtumanjärjestäjien käyttöön
4. Tuotetaan monikielisyyttä edistävä opas kumppaneiden käyttöön, ideaksi ja inspiraatioksi, eli työkalupakki tapahtumanjärjestäjän ja muidenkin (esim. opettajien) avuksi.
5. Projektityöntekijä jalkautuu kolmen hankevuoden aikana etelästä pohjoiseen eri puolille Suomea kertomaan Satakielikuukaudesta ja oman äidinkielen merkityksestä ja kielellisestä moninaisuudesta sekä kutsuu ja kannustaa mahdollisimman monia tulemaan mukaan. Kohteina ovat ainakin Porvoo, Lahti, Turku, Tampere, Kuopio, Joensuu, Vaasa, Oulu ja Rovaniemi ja niiden ympäristöt. Projektityöntekijän tapaa näiden alueiden kirjastojen väen lisäksi myös kasvatuksen ja koulutuksen asiantuntijoita, eli opettajia päiväkodeissa ja kouluissa, taide- ja kulttuurityöntekijöitä sekä yhdistysten ja järjestöjen edustajia.
6. Järjestetään maahanmuuttajataustaisten ja erityisesti ei-valtakielillä kirjoittavien kirjailijoiden ja kääntäjien vierailuja, teemana oman äidinkielen merkitys, monikielisyys ja kielellinen moninaisuus sekä lukuharrastus. Kirjailija- ja kääntäjävierailuja on tarkoitus järjestää kirjastoissa Helsingissä ja kehittäjäkirjastojen alueilla (Porvoo, Lahti, Turku, Tampere, Vaasa, Kuopio, Joensuu, Oulu, Rovaniemi). Monikieliset kirjailijat ja kääntäjät tuovat näkyvyyttä monikieliseen toimintaan ja kannustavat lukemaan omalla kielellä. Kirjailijat ja kääntäjät tulevat osaksi suomalaista kirjallisuuspiiriä.

Vuosittain Satakielikuukauden aikana järjestetään vuoden ensimmäinen kirjailija-/kääntäjävierailu ja muut vierailut keväällä ja alkusyksystä sekä yksi loka-marraskuussa.

7. Hakeudutaan yhteistyöhön eri pohjoismaisten tahojen kanssa ja hankkeen työryhmä järjestää pohjoismaisen seminaarin monikielisyyden teemoista toisena hankevuonna. Samojen asioiden tiimoilta tehdään työtä muissakin Pohjoismaissa. Seminaari on tilaisuus parhaiten käytäntöjen jakamiseen ja ideoiden vaihtoon.

Hankkeen toteutukseen tarvitaan:

- Pedagogisesti (tai viestintään) suuntautunut kokoaikainen projektityöntekijä (35 kk)
- Verkkosivujen ylläpito (mahdollista myös ostopalveluina)
- Matkakulut projektityöntekijälle, kirjailijoille, kääntäjille (jalkauttaminen alueille)
- Satakielikuukausi – markkinointi- ja tukimateriaalit
- Kirjailija- ja kääntäjävieraiden kiertue koko projektijakson aikana
- Yhteispohjoismainen seminaari monikielisyydestä
- Monikielisyyttä edistävä opas verkoston käyttöön

Satakieli soimaan kautta Suomen –hankkeen vaiheistus vuosille 2020-2022:

Ajankohta	Toimenpide
2020	
02.2020	Pedagogisesti (tai viestintään) suuntautunut hanketyöntekijä aloittaa
02.2020	Satakielikuukauden tilannekatsaus verkostolle ja yhteistyökumppaneille
02-12.2020	Hanketyöntekijän matkat ja yöpymiset Suomen eri kehittäjäkirjastojen ja yhteistyökumppaneiden alueille
02.2020	www.Satakielikuukausi.org –sivuston uudistus ja siirto ylläpitoon (mahdollista myös ostopalveluina)
01.2020-02.2020	Satakielikuukauden valmistelua, mm. markkinointimateriaalit
21.2-21.3.2020	Satakielikuukauden aikainen kirjailija- tai kääntäjävierailu
06.2020	Kirjailija- tai kääntäjävierailu
10.2020	Kirjailija- tai kääntäjävierailu
12.2020-02.2021	Satakielikuukauden valmistelua, mm. markkinointimateriaalit
2021	
01.2021	Satakielikuukauden tilannekatsaus verkostolle ja yhteistyökumppaneille
02-12.2021	Hanketyöntekijän matkat ja yöpymiset Suomen eri kehittäjäkirjastojen ja yhteistyökumppaneiden alueille
21.2-21.3.2021	Satakielikuukauden aikana kirjailija- tai kääntäjävierailu
04.2021	Kirjailija- tai kääntäjävierailu
06.2021	Kirjailija- tai kääntäjävierailu

09.2021	Pohjoismainen seminaari monikielisyydestä
09.2021	Kirjailija-tai kääntäjävierailu
10.2021	www.Satakielikuukausi.org –sivuston ylläpito (mahdollista myös ostopalveluina)
12.2021-02.2022	Satakielikuukauden valmistelua, mm. markkinointimateriaalit
2022	
01.2022	Satakielikuukauden tilannekatsaus verkostolle ja yhteistyökumppaneille
02-12.2022	Hanketyöntekijän matkat ja yöpymiset Suomen eri kehittäjäkirjastojen ja yhteistyökumppaneiden alueille
02.2022	Monikielisyyttä edistävä opas / materiaalit kirjastojen ja yhteistyökumppaneiden käyttöön
21.2-21.3.2022	Satakielikuukauden aikana kirjailija-tai kääntäjävierailu
06.2022	Kirjailija-tai kääntäjävierailu
08.2022	Kirjailija-tai kääntäjävierailu
10.2022	www.Satakielikuukausi.org –sivuston ylläpito (mahdollista myös ostopalveluina)
11.2022	Kirjailija-tai kääntäjävierailu
10.2022-12.2022	Satakielikuukauden valmistelu, materiaalit
12.2022	Koneen säätöön avustuksen käytön loppuraportin valmistelu, toteutus ja tulokset

5 Talous

Satakielikuukauden toiminnan jalkauttamisen kustannuksiksi arvioidaan 148 350 euroa vuosina 2020-2022. (ks. tarkempi kustannuserittely liitteestä Budjetti)

Toimenpiteet v. 2020-2022	Kustannus
Hanketyöntekijä (35kk)	113 750 €
Hanketyöntekijän matkakulut (3v)	1 500 €
Kirjailijavierailut (11kpl, matkakuluineen)	11 000 €
Verkkosivuston perustaminen ja ylläpito	6 100 €
Markkinointimateriaali	3 000 €
Seminaari v. 2021	10 000 €
Monikielisyyttä edistävä opas, ilm. v. 2022	3 000 €
Kustannukset yhteensä	148 350 €

Monikielisen kirjaston toimintaa rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö. Uusi koordinoituvastuu Satakielikuukauden toiminnan laajentamisesta ei sisälly Monikielisen kirjaston avustusrahoitukseen, joka on tarkoitettu tämän suunnitelman kohdassa 2.1 mainittuihin tehtäviin.

6 Satakieli soimaan kautta Suomen –hankkeen tulokset

1. Satakielikuukausi on levinnyt valtakunnalliseksi teemakuukaudeksi
2. On luotu valtakunnallinen kumppanuuksien verkosto, joka toimii jatkossa itsenäisesti Satakielikuukauden toteuttajana. Toimiva verkosto takaa Satakielikuukauden jatkumisen
3. On laajennettu kielten kirjoa Satakielikuukauden tapahtumissa
4. Alueelliset ja paikalliset järjestäjät eri puolilla Suomea ovat löytäneet oman alueensa yhteistyökumppaneita (alueelliset kumppanuusverkostot)
5. On syntynyt itseohjautuva virtuaalinen verkosto, joka tuottaa alueellisia monikielisiä tapahtumia Satakielikuukauden aikana ja muulloinkin
6. Monikielisyys vahvistuu osaksi suomalaisen yhteiskunnan eri tahojen esim. koulujen, kulttuurilaitosten ja kirjastojen, arkea, ja on vielä vahvemmin on sen rikkaus tulevana vuosina.

7 Yhteystiedot

RIITTA HÄMÄLÄINEN
INFORMAATIKKO

EEVA PILVIÖ
INFORMAATIKKO

Puh. 09-31085402
riitta.hamalainen@hel.fi

Puh. 09-31085460
eeva.pilvio@hel.fi

Monikielinen kirjasto /Flerspråkiga biblioteket/Multilingual library
Helsingin kaupunginkirjasto /Helsingfors stadsbibliotek /Helsinki City Library
Käyntiosoite : Rautatieläisenkatu 8, 00520 Helsinki
PL 52401, 00099 Helsingin kaupunki,
P. O. Box 52401, City of Helsinki
www.facebook.com/monikielinenkirjasto
www.helmet.fi/monikielinenkirjasto
www.kirjastot.fi/monikielinenkirjasto